

skola, i händelse af saknad tillgång hos den bötfälde till deras gäldande, i kronoräkenskapen afkortas.

Om renäss af denna min motion till Lag-Utskottet anhålles vördsamt.
Stockholm den 29 Januari 1867.

Carl G. Mörner.

N:o 70.

Af Herr Wallenberg, André Oscar, angående myntfotens bestämmande i guld, m. m.

Det är en känd sak, att Svenska myntfoten icke motsvarar de fordringar man har rätt att fordra i en tid, då vetenskaperna fullständigt utredt alla hithörande ämnen och förhållanden.

Myntenheten bör innebära det största möjliga värde inom den minsta möjliga volym. Svenska myntenheten är ett stycke prägladt silfvermynt, innefattande ett och ett halft ort finsilfver och ett halft ort koppar, toleransen oberäknad. Det är således hvad man kallar 12-lödigt silfver och af de 25 procent koppar som medfölja vore det en fördel och besparing, om 15 procent aldrig ditlades. En så stark koppartillsats gör myntet hårdare och hårdheten vållar att vid nyttjandet slites myntet så att myntstyckena snart förlora uti vigt. Vid begagnandet af en mindre tillsats t. ex. 10 procent af koppar, så blir myntet mindre hårdt och möjligen kunna derå anbragta vapen eller bilder något litet så småningom förlora sina skarpa konturer, men myntstyckena behålla icke desto mindre sin ursprungliga vigt. Den quantitet koppar som sålunda onödigtvis bortslösas är ingen obetydlighet. Om man antager att Riksbanken innehade silfvertackor för utmyntning af 4,000,000 specier, så erfordras dertill 80,000 skålpund koppar, och om koppartillsättningen nedsättes från 25 procent till 10 procent, så besparades derigenom 48,000 skålpund koppar. Med temlig visshet kan antagas, att svenska specier nedsmältas för sin rika kopparhalt.

En annan anledning till att önska förändring är det kända förhållande, att grannländerna Norges och Danmarks specier innehålla $3\frac{1}{4}$ öre mindre i silfvervärde.

vervärde. Denna lilla skilnad iakttages nog vid de större transaktionerna men vid alla mindre ådrages den nation en förlust, som har det bästa myntet, ty ett sämre mynt har en gifven benägenhet att ur rörelsen förtränga ett bättre mynt.

Det anförda torde vara nog för att hafva visat behofvet af en förändring. Men då en förändring skall vidtagas bör man söka göra densamma så fullständig som möjligt, på det att den må blifva varaktig. Att inom minsta möjliga volym kunna erhålla största möjliga värde är den fråga, som skall lösas. Guldets, som man trodde skulle vid guldlagens upptäckt i Californien och Australien öfversvämma världen, har nu förekommit i tillräcklig mängd att detsamma motsvarar efterfrågan. Det är således alldeles ingen fara att brist på denna ädla metall skall uppkomma. Guldets, som man trodde skulle hastigt falla i pris i jemförelse med silfret, har likväl icke annorlunda än tillfälligtvis, då silfret varit mera eftersökt, nedgått uti noteringarne. Guldets är för närvarande uppskattadt till 15 gånger värdet af en lika vigt i silfver. Särskildt innefattar det för ett aflägsse beläget land med vidsträckt område en stor fördel, att ej mynttransporterna äro alltför kostsamma och besvärliga att utföra. De försigtighetsmått, som blifvit vidtagna för att under vissa eventualiteter bringa Riksbankens metalliska valuta till någon säker centralpunkt i Riket, skulle komma att bättre motsvara ändamålet, om denna metalliska valuta hufvudsakligen utgjordes af guld.

Det önskningsmål, som så ofta blifvit uttaladt, att de tre Skandinaviska rikena skulle erhålla enahanda myntfot, främjes bäst derigenom att någondera tager första steget på framåtskridandets bana i denna rigtning, och denna ära bör Sverige ej försumma att tillägna sig. Största sannolikhet förefinnes att brödrariket biträder beslutet.

När en förändring skall vidtagas, så är det påtagligt att klokheten bjuder att bestämma den nya myntfoten i guld, men det är jemväl en afgjord fördel att antaga en myntfot, som antingen redan är antagen af andra civiliserade länder eller som kommer att stå i ett rent numeriskt förhållande till förut befintliga mera allmänt begagnade myntslag. På grund af hvad jag här anført får jag vördsamt föreslå att den nya Svenska myntenheten skall kallas *frank* och indelas i etthundra delar, som benämnas *öre*. Denna myntenhet erhålles på det sätt att ett tusen grammer i guld utmyntas till 3,100 frank;

att legeringen blir 10 procent koppar; och

att remedium för såväl skrot som korn bestämmes till två för hvarje tusende; att, intilldess större erfarenhet vunnas, endast myntstycken å tjugo frank och tio frank må utmyntas;

att, i afseende på det för mindre liqvider nödvändiga silfvermynt, konventionen emellan Frankrike, Belgien, Italien och Schweiz af den 23 December 1865 må tillträdas och en särskild myntordning för silfvermynt derefter utfärdas;

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 5 Häft.

att fullvigtiga tjugo frankstycken, försedda med någon af de omnämnda ländernas prägel, genast må i likvid med Kronan eller Riksbanken emottagas till en bestämd kurs af 14 R:dr R:mt.

Utom de direkta fördelarne af dessa förändringar tillfalla oss andra indirekta, ej mindre väsendtliga. Jag har förut uttryckt den förhoppning att Norge och Danmark ansluta sig till förändringen. Den Finska mark är närmast lika i värde med en frank i guld. Skilnaden är så obetydlig att den ej behöfver tagas i beräkning vid de dagliga, lifliga affärsförbindelserna med Finland, Frankrike, Belgien, Italien och Schweitz hafva redan denna myntfot. I England, der man ännu saknar all decimalindelning, tillvexer den åsigt, som vill att ett pund sterling skall förminskas, så att det innehåller i stället för 25 frank och tjugo centimer precis 25 frank i guld. I Förenta Staterna umgås man allvarligen med den tanken att göra gulddollar till precis 5 frank i guld. Syd-Tyskland ansluter sig lättare och heldre till det Franska myntsystemet än till Nord-Tysklands, hvilket i flera afseenden tarfvar reform. Man har ofta uttalat den önskan att Svenska statsobligationer borde ställas så, att samma obligation lydde å både Svenskt och utländskt mynt. Detta är omöjligt, ty obligationsinnehafvaren presenterar alltid couponen till inlösen der, hvarest kursförhållandena tillskynda honom största fördelen. Om deremot Svenska obligationer utställas uti frank och detta blifver landets mynt, så ernås en väsendtlig fördel deraf att couponerna inlösas i samma myntslag både i Stockholm, Paris och Brüssel, och säkerligen kommo dylika obligationer att noteras på de förnämsta börser, hvar-est frank är räkneenheten.

I den mån jernvägar och elektriska telegrafer förminska afstånden, i samma mån öfvergår sträfvan efter en gemensam myntenhet ifrån en vacker tanke till en för alla gagnande nödvändighet.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

A. O. Wallenberg.